

Nr. 1 , vol. 23

1924

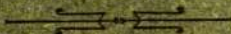
ŽVAIGŽDĖ = The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Sausio m. == January, 1924

Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.

Antanas V. Vaitkus

"AUŠROS" 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

Antrosios Dalies Įtampa

1) "Aušros" Paminėjimui — Jono Kriauciūno; 2) XIX Amžiaus Pabaigos Musų Dainiai — L. Šimučio, "Garso" redakt.; 3) Ginamosios Literatūros Platintojai (su paveikslais: Vysk. M. Valančiaus, Jurgio Bieliako ir Kun. Miluko, P. Mikolainio, J. Kriauciūno, Dr. P. Matulaičio, Dr. Bagdanavičiaus, Kun. Bulvičiaus, And. Dubinsko, Kunigų: M. Miežinio, A. Vienužio, V. Juzumavičiaus, Kl. Kozmiano, P. Šilinskio, J. Katėlos, J. Žebrio, V. Dargio, A. Staniukyno, J. Naujoko, A. Civinsko, M. Gustačio, Duobos, J. Totoraičio, A. Jusaičio, M. Šedvydžio, (Vyskupo) Jurg. Matulaičio, J. Davidavičiaus; toliaus agr. Totoraičio, J. Česnos, J. Kačergio, Pr. ir A. Matulaičių, A. Daniliausko, S. Kušelevskio, P. Mikalausko); 4) "Aušra" ir Musų Prieteliai Svetur — J. O. Širvydo, "Vienybės" redaktoriaus (su paveikslais: J. O. Širvydo, J. J. Kraševskio, K. Skirmuntaitės, L. Kondratavičiaus ir T. Norbuto); 5) Tautos Atbudimas — Kun. A. Miluko; 6) Spaudos Platinimas Dzukijoje — S. E. Vitačio, "Tėvynės" redaktoriaus; 7) Vysk. Valančiaus Intaka — Kun. N. J. Petkaus; 8) P. Mikolainio Prityrimai; 9) "Aušros" Intaka (anot. Vaižganto); 10) Amerikos Lietuvių Leidėjai — J. Pranaičiutės, "Žvaidžės" redaktorės (su paveikslais: J. Pranaičiutės, J. Paukščio, A. Olševskio ir kunigų: A. Miluko ir V. Varnagirio); 11) "Aušros" Pasirodymo Priežastys — Dr. Sliupo; 12) Jurgis Bielinis (Bieliakas); 13) Ex-Prezidentas A. Smetona apie Maironį; 14) Vilkutaitis, "Amerikos Pirtyje" autorius apie Aušrą; 15) Maironio žodžiai Prie Basanavičiaus Paminklo; 16) Baigiant Darbą.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

Tos knygos gaunamos lietuviškų laikraščių redakcijose ir knygynuose arba pas

A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

P717-5993

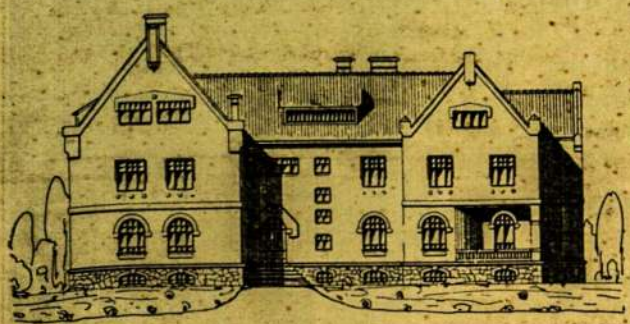

„ŽVAIGŽDĖ“--MĒNESINIS ŽURNALAS

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitinių laikraščių „ŽVAIGŽDĖ“ dabar
eina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A.
Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigž-
dė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

SAUSIS — JANUARY, 1924 M.

L. S. T. KORPORACIJOS „NEO-LITHUANIA“ NAMAS.

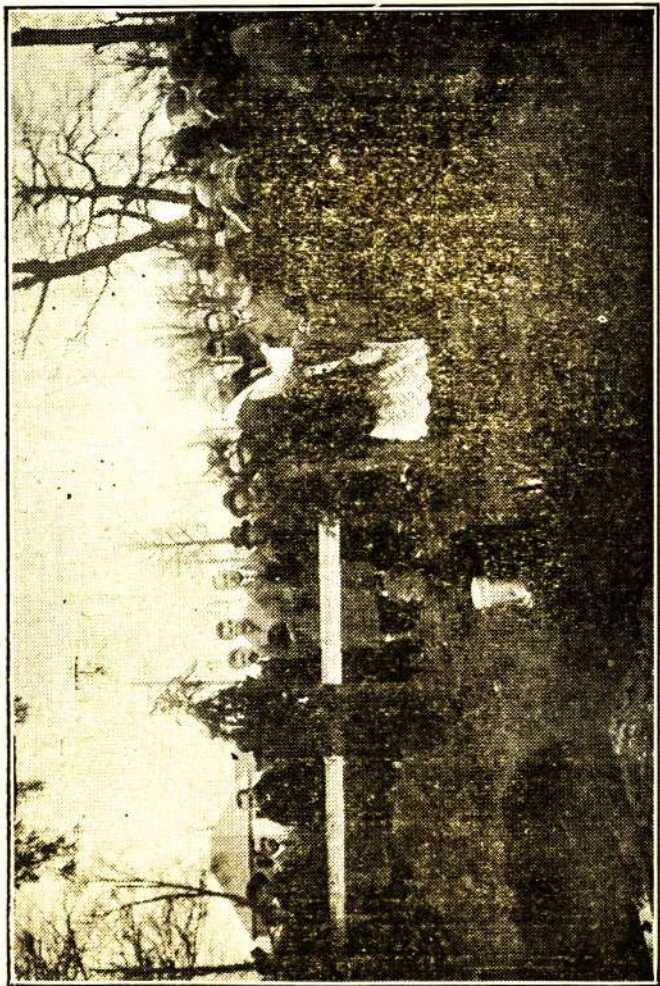

Neo Lithuanios statomas namas (bendrabutis).

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“, 3654 Richmond St.
adresuokit: Philadelphia, Pa.

~~P400 3307~~

Visiems žinomas veteranas literatas, Kauno Kat. katedros kanaaninkas J. Tumas, Lietuvos Universiteto profesorius ir kartu Vytauto bažnyčios rektorius šventina kampinį akmenį Neo-Lithuanijos Studentų bendrabučio Kaune 11 d. Lapkričio 1923.

Ir vėl Klaipėdą minime.

Sulig Versailes taikos sutarties Klaipėdos kraštas atskirtas nuo Vokietijos pamatuojant tuo, kaip Francijos ministeris pirm. Clemenceau paaiškino vokiečiams jų užklausimą, kad jis nuo žilos senovės laikų buvo lietuvių apgyventas, priklausė Lietuvos Valstybei, ir dabar to krašto dauguma gyventojų lietuviai yra. Beto Klaipėda yra vienintėlis Lietuvos uostas... Vokiečiai buvę tik laikini to krašto okupantai. Štai teisingi žodžiai pasakyti viso pasaulio akyvaizdoje Francūzijos premiero. Iš jų galima tik viena išvada padaryti, kad Klaipėdos kraštas vėl turi grįžti į savo senos motinos — Lietuvos prieglobstį.

Bet ar tai buvo įvykinta? Toli gražu ne. Užmiršę savo buv. premiero pasakymą, francūzai paėmė Klaipėdos kraštą į savo globą ir metais jį valdė, it nežinodami, kas tą kraštą iš teisybės turėtų valdyti. Bevaldydami tą kraštą, ilgainiui francūzai pradeda skriausti gyventojų daugumą — lietuvius, ir visaip pataikauti savo amžiniems priešams — vokiečiams. Francūzų valdininkai elgėsi Klaipėdos krašte kaip okupantai, susidėję su vokiečiais persekiojo lietuviškumą, varė krašto vardu savo naudai biznį ir, kaip manoma, buvo nusistatę Klaipėdos kraštą neatiduoti Lietuvos valstybei, bet jį savo reikalams išnaudoti. Kviečiami lenkai į Klaipėdos kraštą, suteikiama jiems visoki palengvinimai, perkant žemę, namus ir tt...

Tuo tarpu Didž. Lietuvos piliečiams nuosavybėn žemė ir kitas turtas pirkti yra draudžiama...

Klaipėdos krašto lietuviai pamatė, kad jiems gresia nauja vergija, ir pasikvietę talkon iš Didž. Lietuvos brolių, pereitų metų pradžioje naują jungą numetė nuo savo pečių. Jie tada pasisakė visam pasauliui, kad jie — krašto gyventojų didžiuma — nori priklausyti Lietuvos valstybei ir nepakęs jokios okupacijos. Ir tą savo įžadą patvirtino kraujo aukomis... Prieš tokį daugumos gyventojų pasiryžimą francūzams teko nusileisti, ir jie santarvės valstybių vardu (nes Santarvėje Francija vyriausią rolę lošia) perduoda Klaipėdos kraštą Lietuvos valstybei.

Bet perduodama Klaipėdos kr. Lietuvos valstybei, Santarvė reikalauja iš Lietuvos Vyriausybės visą eilę sąlygų išpildyti. Svarbiausios tų sąlygų buvo sekančios. Lietuvos Valstybė: 1) suteikia Klaipėdos kraštui autonomiją, 2) apsiima mokėti Santarvei tą dalį—Vokietijos skolų, kuri išpuola Klaipėdos kraštui ir 3) Klaipėdos uostas turi būti administruojamas tam tikros tarptautinės komisijos, kurioje dalyvautų ir Lenkijos atstovai. Aišku, kad sutikus išpildyti visą tas sąlygas, visas pareigas, Klaipėdos kraštą valdant, tektų nešti Lietuvos Valstybei, o teisės paliktų svetimoms valstybėms, t.y. Lietuva bernautų lenkams, francūzams, vokiečiams ir t.t....

Su tuo, zinoma, negalėjo sutikti Klaipėdos krašto lietuviai, nei pati Lietuvos Vyriausybė. Apie tai Santarvei buvo pranešta. Tuomet Santarvė pakvietė į Paryžių Klaipėdos krašto ir Lietuvos Vyriausybės atstovus derėtis dėl tų sąlygų priėmimo.

Paskutinės tuo klausimu derybos įvyko pereitų metų gruodžio m. vidury Paryžiuje, Tautų Sąjungos Tarybos posėdy. Mat su Santarve nebuvo susitarta, ir ji (Santar-

vė) tą klausimą išspręsti buvo atidavusi Tautų Sąjungai. — Apie šių paskutinių derybų pasekmes mes sužinome iš laikraščių, kad yra sudaryta nauja tarptautinė komisija, kuri iš naujo tyrinės Klaipėdos klausimą. Tomis pat žiniomis, Lietuvos Vyriausybė p. Galvanausko asmenyje, yra sutikusi, kad tas klausimas iš naujo būtų svarstomas, ir tik iš savo pusės pareikalavusi, kad tos komisijos pirminku būtų pakviestas Amerikos Suv. Valt. diplomatas. Ir toks žmogus yra surastas, tai Mr. Norman H. Davis, kurs apsiėmė atsistoti minėtos komisijos priešakyje.

Tokiu būdu Klaipėdos kraštas vėl pasidarė tarptautinės politikos spekuliacijos objektu, vėl ant svarstyklių dedamos Klaipėdos prigulmybės ir naudojimo klausimas, lyg kad jis būtų visai naujas, dar nei kartą nesvarstytas; lyg kad oficialiai pasaulio didž. valstybių pasirašytais dokumentais ne būtų liudijama, kad tas kraštas sulig teisybės turi priklausyti Lietuvos valstybei; lyg kad pagaliau, Klaipėdos kraštas dar neperseniausia nebūtų pasisakęs kam jis nori priklausyti, ir nebūtų buvęs geresniųjų lietuvių tautos vaikų krauju išpirktas iš naujos vergijos...

Ir juo labiau reikia susirūpinti, kad naujos komisijos sprendimas Klaipėdos kl. yra galutinis, t. y. abi pusės: Santarvė ir Lietuvos Vyriausybė jį turi priimti. Ar galima laukti, kad ta komisija išneš sprendimą palankų Lietuvai? Sunku tikėtis, nes didžioios valstybės visuomet turi daugiau įtakos į komisiją, negu maža Lietuvos valstybė. Mes turime tam daug pavyzdžių. Jau ne kartą tokių komisijų išnešti sprendimai buvo didžiais smūgiais pasaulio teisingumo deivei, ne kartą tokių komisijų sprendimai priešinoši gyventojų daugumos pareikštiems norams ir reikalavimams. Kaip pavyzdį, prisiminkime tik Vilnijos žemių klausimą. Ar reikia geresnio pasityčiojimo

iš teisingumo, žmonių apsisprendimo teisės, ir ar nesiva-
duota ten grynais didžiųjų valstybių politikos išro-
kavimais, prasilenkiant su etnografiniais, istoriniais ir
teisės desniais.

Taigi ir naujos komisijos sprendimas vargiai bus Lie-
tuvai palankus. Šią aplinkybę reikėjo iš anksto numa-
tyti Lietuvos vyriausybei ir jos atstovui p. Galvanauskui.
Reikėjo neprileisti, kad Klaipėdos kl. iš naujo būtų svars-
tomas tarptautinės komisijos, kada po kruvinių aukų ir
milžiniškų pinigų sumų vietos gyventojų dauguma — lie-
tuviai patys prisidėjo prie Lietuvos valstybės. Jeigu San-
tarvė padarė politikos klaidą, savo laiku neatidavus Klai-
pėdos Lietuvai, ir laukė, kada patys gyventojai pajėga
prisidės prie savo tėvynės Lietuvos, tai ne Lietuva čia
kalta. Ir pagaliau kokių naujų davinių Santarvei reika-
linga, kad žinoti, kaip pasielgti su Klaipėdos kraštu? Ar
nepakanka to žmonių valios pareiškimo, kurs buvo pada-
rytas 1923 m. pradžioje, numetant francuzų ir vokiečių
jungą ir prisidedant prie Lietuvos? Kokio dar įrodymo
reikalinga pačiai Tautų Sąjungai?

Jeigu taip bus paisomi žmonių valios pareiškimai, tai
mes galime greitai susilaukti reikalavimo sutarptautinti
patį Kauną, arba kitą Lietuvos miestą. Ir toki reikala-
vimai bus taip pat pamatuoti, kaip ir dėl Klaipėdos, nes
Lietuva maža, silpna valstybė ir jos vyriausybė manda-
giai nuolaidi yra, kad eina prieš savo žmonių norą, kad
tik įtikti vienai kuriai didžiųjų valstybių. Sapienti sat.

* . *

1924 m. sausio 15 d. Tarptautinės Komisijos Klaipė-
dos kl. spręsti pirm Mr. Norman H. Davis buvo pasikvie-
tęs pas save Amerikos lietuviškų laikraščių redaktorius.
Atsilankė šių laikraščių redaktoriai: „Žvaigždės“ kun. A.

Milukas, „Garso“ p. Simutis, „Tėvynės“ p. Vitaitis, „Vienybės L.“ p. Sirvydas, „Darbo“ p. Poškus ir „Darbininko“ p. Tumasonis.

Iš pasikalbėjimo. su p. N. H. Davis lietuvių laikraščių redaktoriai išnešė išpūdį, kad p. N. H. Davis yra palankus lietuviams, bet neturi pakankamai bešalių informacijų apie Klaipėdos kraštą. Jis buvo užsiminęs ir apie lenkų „interesus“ Klaipėdoje, bet jam buvo tinkamai apie tuos „interesus“ paaiškinta lietuvių redaktorių, ir tas padarė išpūdžio į p. Davis, ypač. kada jis sužinojo, kad trys iš apsilankiusių pas jį lietuvių redaktorių yra iš lenkų okupuotos Lietuvos dalies.

Siaip p. N. H. Davis yra gana simpatingas žmogus ir mes, lietuviai, lauksime, kad jie, kaipo komisijos pirmininkas, tinkamai įvertins lietuvių reikalavimus Klaipėdoje ir Lietuvos į Klaipėdą.

P. S. Sekančiame „Zvaigždės“ numeryje patalpinsime kitų lietuviškų laikraščių pareiškimus Klapėdos klausime.

Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija

Nr. 73.

Kaunas, 1923 m. Gruodžio mėn. 3 d.

I g a l i o j i m a s .

Lietuvos Universiteto Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos „NEO-LITHUANIA“ nariai-seniorai, studentai: Kazys Marčiulionis ir Vytautas Banaitis, deleguojami Korporacijos „NEO-LITHUANIA“ į Amerikos Suvienytas Valstybes susipažinti su Amerikos lietuvių visuomene ir jos organizacijomis, kad gauti moralinę ir medžiaginę paramą Lietuvos Universiteto Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos „NEO-LITHUANIA“ statomo namo reikalams. Minštam tikslui pasiekti, stud-tai: Kazys Marčiulionis ir Vytautas Banaitis, šiuo igaliojami pilnai ir neribotai veikti Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos „NEO-LITHUANIA“ vardu, kaip jos pilnateisiai atstovai-delegatai, turint savo statinamą antspaudo. Amerikos lietuvių organizacijos bei atskiri visuomenės veikėjai šiuo maloniai prašomi teikti Korporacijos „NEO-LITHUANIA“ delegacijai jos darbuotėse visokeriopos paramos.

Korporacijos „NEO-LITHUANIA“

[Handwritten signature]
Pirmininkas

[Handwritten signature]
Sekretorius

Parašų ir antspaudo tikrumas tvirtinamas.

REKTORIUS

[Handwritten signature]

Kaunas,
1923-XII-7.

NEO-LITHUANIJOS DRAUGIJOS ATSTOVŲ IGALIOJIMAI IR LIETUVOS UNIVERSITETO, LIET. VALSTYBES UZS. MINISTERIJOS IR LIETUVOS ATSTOVO AMERIKAI PATVIRTINIMAI.

UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIJA

№ 2597

Kaunas, 1927 m. Januaro mėn. 7 d.

Rituros Universiteto Rektorio

V. Čepinčio

parašas ir Universiteto antspaudo

tvirtinamas šiuo tvirtinama.

Rekonsultacinio mokesnio paimta penkis lit.

NUMERO 134 iš 1927 7 d.

Gura
Užs. Reikalų Ministras

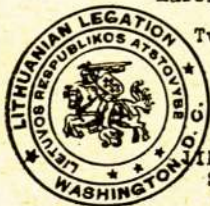

Vašingtonas, D. C.,
1924m. sausio mėn. 11d.
Nr. 350

Lietuvos Respublikos Atstovybė

Suvienytoms Amerikos Valstybėms šiuo tvirtina Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos 1923m. gruodžio mėn. 3d. išduotą igaliavimą studentams Kaziu Marčiulioniui ir Vytautui Banaičiui.

Tvirtinimas atliktas dovanai.

K. B. Kraunus
LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSTOVAS
SUV. AMERIKOS VALSTYBĖMS

STUDENTU DELEGACIJOS ATSISAUKIMAS AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOMENEI.

Broliai ir Sesers!

Iš Lietuvos atvykome mes, Lietuvos Universiteto studentai. Mūsų atvykimo tikslas — gauti iš Amerikos lietuvių visuomenės moralinės ir medžiaginės paramos Lietuvos Studentų Draugijos „Neo-Lithuania“ Kaune prie Universiteto statomojo bendrabučio reikalams. Mes atsišaukiame į geros valios tėvynainius, kad paremtų mūsų neturtingą studentiją, ypač pasiluosuojančią iš kariuomenės, kad galėtų mokslą tęsti. Del studentų medžiaginio nepasiturėjimo ir neišpasakytos butų stokos Kaune lietuviai studentai turi gyventi drėgnose namų palėpėse, bet ir tų dažnai pritrūksta. Maitinimas taip pat yra blogas. Ką bekalbėti, kad prie tokių nežmoniškų gyvenimo sąlygų geriausi lietuvių tautos vaikai nustoja sveikatos ir mokslą nebaigia. Už nieką nueina daug metų mokymosi pastangų, milžiniškos pinigų sumos, pranyksta ir jaunuolio viltis būti pasišventusiu savo tautai kultūros darbininku. Ne vienas tų jaunuolių sveikatos nustojęs miršta. Kokie iš to nuostoliai lietuvių tautai, kuri taip reikalinga inteligentų, apie tai nereikia daug ir kalbėti.

Kitos tautos, gyvenančios Lietuvoje, gerai aprūpina savo studentus Lietuvos Universitete. Tų tautų inteligentų ir apšviestųjų veikėjų skaičius vis didėja. Todėl grėšia pavojus, kad lietuviams neturint pakankamai savo inteligentų, jų vietas užimė žydai arba lenkai ir tada

Lietuvą valdys nelietuviai. Jau dabar tas atsitinka, kada reikia apsišvietusių žmonių valdžios įstaigose.

Esant tokiai padėčiai, mūsų tautos sunkiai iškovotai nepriklausomybei grėsia didelis pavojus. Lietuvių tauta dėl savo pačios kaltės ilgainiui gali ištautėti.

Sitą pavojų suprato lietuviai Lietuvoje. Lietuvos žmonės ir valdžios įstaigos, nepaisant dabartinio sunkaus padėjimo piniginiu atžvilgiu, be pažiurų skirtumo sudėjo aukų virš \$10,000 dolerių pastatymui aukščiau minėto studentų bendrabučio prie Universiteto. Lietuvių visuomenė Lietuvoje kiek išgali gelbsti iššauklėti jaunosios Lietuvos gentkartės veikėjų grynai patriotinėje dvasioje, gelbsti įsigyti savo tautai sąmoningų ir jos žmonių labai atsidavusių kultūros darbininkų.

Bet, kad tą didelį ir svarbų darbą pasekmingai atlikus, reikalinga visos lietuvių tautos didelė talka. Reikalinga, kad ir Amerikos lietuvių visuomenė, kuriai negali būti vis viena, ar Lietuvą valdys patys lietuviai, ar lietuvių vardu ją valdys kitataučiai, kad ji prisidėtų prie to darbo.

Minėto bendrabučio pastatymas kainuos virš \$35,000 su surinktais pinigais Lietuvoje.

Lietuvoje surinkti pinigai jau išleisti: padėti namo — bendrabučio pamatai ir išvestos pirmos sienos. Baigti namą statyti ir įrengti reikia dar virš \$25,000. Tuos pinigus reikės surinkti Amerikos lietuvių tarpe.

Broliai ir Sesers! Aukojote jus įvairiems Lietuvos reikalams. Jūsų duosnia parama pasisekė išgauti politinę mūsų tautai nepriklausomybę. Visi mes norime nepriklausomos, laisvos Lietuvos, kurios žmonės gerovėje gyventų. Tad neatsisakykite šį kartą taip pat duosniai paremti visos mūsų tautos reikalą — pagelbėkit mūsų tautos ateities kultūros darbininkams atsistoti ant kojų, pagelbėki-

te neturtingiems lietuviams studentams. Jiems daug reikia. Pagelbėkite jiems pasistatyti bendrabutį, kurs amžinai tarnaus lietuvių tautai, jos vaikams.

Jau yra atsišaukę be pažiūrų ir partijų skirtumo nemaža lietuvių veikėjų Amerikoje. Yra sudarytas ir komitetas. Siuo kviečiame be partijų ir pažiūrų skirtumo visus Amerikos lietuvius-es prisidėti prie to svarbaus kultūros darbo, kurs yra remtinas visų lietuvių.

Visų lietuvių kolonijų lietuviai bei veikėjai šiuo prašomi bendrai susitarę parengti mums prakalbas ir bendrai remti mūsų darbą. Greitu laiku susidarys komitetas išsiuntinės prakalbų maršruto lentelę, nurodant kokioje dienoje ir kur galės įvykti surengtos prakalbos.

Pasižadėjo mūsų darbuotę remti ir į komitetą įėjo sekanči tėvynainiai, su kuriais pasisėkė pasimatyti: Kun. A. Milukas, Dr. Bacevičius, Kun. Kaulakis, Dr. Valiukas, J. O. Sirvydas, Dr. E. G. Klimas. J. V. Grinius, Kun. Remeika., Ign. Vilutis, V. Valantiejiene, J. Ambraziejus, K. Kyrius, A. Mikalauskas, K. Strumskis, J. Pranaitytė, St. Vitaitis, O. Jurgeliūtė, J. Ribinskas, M. Kižiūtė, J. Ginkus, St. Pauža, J. V. Liutas, Dr. Dambrauskas, Kun. V. Matulaitis, K. Sirvydienė, S. Norvydas, adv. Slikas, J. Mikolainienė, S. Cerebiejus.

K. Marčiulionis.

V. Banaitis.

P. S. — Zinių gauti ir bendrai susirašinti prašome šiuo adresu:

Lietuvos Universiteto Lietuvių Studentų
Bendrabučio Komitetui,
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS ATBUDIMO PRANASO DAINIAUS MAI-
RONIO J. MACIULIO, ZEMAIČIU VYSKUPIJOS KAPI-
TULOS PRELATO IR TOS PAT VYSKUPIJOS DV.
SEMINARIJOS REKTORIAUS, KARTU IR LIETUVOS
UNIVERSITETO PROFESORIAUS UZGYRIMAS NEO-
LITHUANIJOS, TEVYNES GYNEJU STUDENTU.

Nejau gi tai ne sapnas? Ne svajonė
Viliojusi... dar vakar be vilties!
Nejaugi verguos mus slėgusi dejonė
Dabar tik sapnas, šmėkla praeities?

Jauna, laisva, pati savęs valdovė,
Tautų eilėn įstojo Lietuva,
Savu krauju vergijos nusiplovė.
Sutraukus pančius ištvėrme savai

Lyg grįžęs būtų amžius Gedimino
Iš pilkalnių sukilę milžinai..
Ir vėl Europos viešpačiai sužino
Lietuvių vardą, pamirštą senai...

Už ką, už ką, Dievuliau, ta malonė
Jog leidai mums sulaukti tos dienos?
O tiek kitų į amžiną kelionę
Nuėjo skurdūs, laukdami anos!

Už juos karščiau tėvynę gal mylėjom?
Ar jai aukų gal nešėm brangesnių?
O nel! O nel! Tiktai daugiau kentėjom,
Perdidūs nešti jungą kalinių...

Likimą aukšta, Viešpatie, mums skyriai:
Pirmiemsiems laisvės džiaugtis spinduliais!
Garbė jums, budrūs šios dienos didvyriai,
Laisvais išvedę šalį vieškeliais.

Garbė, garbė, kad iš Maskvos griuvėsių
Drąsiais pečiais ją išnešėt kilniai!
Nors jūsų aš vardų nebminėsiu,
Bet jus minės su pagarba ainiai!

(Iš „Jaunoji Lietuva“, Neo-Lithuanijos studentų
draugijos laikraščio.)

KELETA ZINIŲ IS P. K. MARČIULIONIO BIOGRAFIJOS.

K. Marčiulionis.

čių nelaisvėn. Nelaisvėje, mokant vokiečių kalbą, p. K. Marčiulionis buvo valdininku rusų karo belaisvių ligoninėje m. Hammersteine. Būdamas ligoninėje nemaža nelaimingų vargšų belaisvių, ypač lietuvių, išgelbėjo nuo vokiečių žiauraus kankinimo kalėjimuose už pabėgimą, pasiūsdamas pasveikusius ne atgal į kalėjimą, bet į kaimus — į darbą. Iš tos priežasties p. K. Marčiulionis buvo gerai žinomas belaisvių tarpe ir, kada Kerenskių laikais mėginta gerinti belaisvių padėtį Vokietijoje, leidžiant patiems belaisviams tam tikrus savo atstovus — komiteta

P. Kazys Marčiulionis gimė 1896 m. vasario 1. d. kaime Pašventupy, Pakuonio parapijos, buv. Mariampolės ap. (Suvalkijoje). Pradžios mokslą ėjo Prienuose, gimnazijos Mariampolėje. Laike didžiojo karo buvo rusų kariuomenėje karininku (oficierium) ir skaitėsi prie 56 pest. divizijos štabo. Fronte buvo ir dalyvavo mūšiuose be atvangos, vėliau sužeistas pateko vokie-

išrinkti, susinešimui su vokiečių administracija, p. K. Marčiulionis buvo išrinktas į tą komitetą skaičiuje 5 asmenų, kurs atstovavo daugiau 150 tūkstančių belaisviams.

Iš vokiečių nelaisvės p. Marčiulionius pavyksta persirengus vokiečių pabėgti ir dar keleta lietuvių belaisvių su savim pervesti Lietuvon.

Cia, Lietuvoje, nuo pat pradžios jis dalyvauja Lietuvos Nepriklausomybės gynime. Iš priežasties sunkaus sužeidimo paliuosuotas nuo kariuomenės tarnybos, jis vis delto dalyvauja visose kovose su Lietuvos priešais, daugiausia šaulių eilėse.

Aprašyti p. Marčiulionio visa veikimą t. i. būtų stora knyga, todėl čia paduodame tik keletą stambesnių bruožų to veikimo.

P. K. Marčiulionis yra vienas iš pirmųjų Lietuvos Šaulių Sąjungos įkūrėjų ir buvęs pirmasis Šaulių Sąjungos Revizijos komisijos p. rmininkas.

Jis tarnavo ir valdžios įstaigose užimdamas atsakomybę ir aukštas vietas. Firmiausia Valstybės Hygienos Institute jo administratorium, vėliau, kaip buvęs karininkas, Valstybės kontrolės Krašto Apsaugos Revizijos Departamente, kurs kontroliavo visas karo įstaigas Lietuvoje. To departamento p. Marčiulionis buvo atstovų-kontrolierium prie didesnių ir svarbesnių karo įstaigų Kaune. 1920 m. laike Tarybų rusų—lenkų karo, įsikūrus Vilniuje Lietuvos karo komendanturai, Valstybės kontrolė pasiskiria p. Marčiulionį savo atstovu Vilniaus m.

Bet ir valdininkaudamas p. K. Marčiulionis dalyvauja fronte, kovoja su Lietuvos priešais. Iš to mes matome, kaip sunkiai buvo įkurti Lietuvos valstybė: tie patys žmonės turėjo būti valdininkais ir kada kraštui pavojus grėsė, pertraukus valdiniško darbą, frontan vykti.

Taip 1919 m. jis organizavo šaulių būrius kovai su Bermonto kariuomene ir dalyvavo visuose mūšiuose, išvarant iš Lietuvos vokiečių geležinę diviziją, generolo Eberhardo vedamą. Čia jis veikė kaip Saulių Sąjungos ir generalinio štabo igaliotinis, be to buvo Vyskupo Karevičiaus igaliotas per bažnyčias rinkti aukas Saulių Sąjungos naudai.

1920 m. jis vėl randasi fronte, šį kartą prieš besibraunančius Lietuvon lenkus. Čia jis buvo Valkininkų — Varėnos, Daugų — Merkinės fronto bare ir skaitėsi to fronto baro vado pulk. Džiūvės padėjėju. Tą fronto dalį laikė apie šių laikų (moderninė) divizija žmonių, veik visi šauliai, reguliarinės kariuomenės buvo tik keleta inžinerijos ir technikos būrių. Vėliau p. Marčiulioniui teko būti IV lauko Saulių Štabo viršiniu, kada dauguma šaulių jo buvo nuimti nuo to fronto ir paleisti namon, nes jų vietą užėmė reguliarinė kariuomenė.

Paskutinis p. Marčiulionio veikimas fronte tai buvo Klaipėdos vadavimas. Čia jam pirmam pasisekė su šaulių (daugiausia studentų, buv. karininkų) sąjale prasimušti gelžkeliu (nuo Deutsch—Krottingen st.) frontogilumon ir užimti visas gelžkelių stotis iki pat Klaipėdos miesto. Paskutinėje palei Klaipėdos m. stotyje (Forsterei vad.) po atkaklios kovos minėtam jo būriui pavyko paimti nelaisvėn francūzų—vokiečių traukinį su pilnu aptarnavimu. Tas traukinys ir jo tarnautojai vėliau buvo panaudoti šaulių, imant Klaipėdos miestą prieš francūzus ir vokiečius.

Bet p. Marčiulionis moka kovoti už savo Tėvynę ne vien apkasuose. Jis tai daro ir per laikraščius, nes jis yra ir gabus laikraštlininkas, parašęs daug straipsnių Lietu-

vos laikraščiams. Daugiausia yra rašęs, „Lietuvai“ tame skaičiuje vedamųjų straipsnių. Rašęs vienam, kitam ir Amerikos laikraščiu.

Lietuvos Universitetan p. K. Marčiulionis įstojo, kaip tik jis buvo atidarytas, jau i ketvirtąjį semestrą teisių fakulteto. Būdamas Universitete jis aktingai dirba ir studentų gyvenime. Jis yra vienas iš steigėjų ir pirmasis pirmininkas Lietuvių Studentų Tautininkų (patriotų) korporacijos „Jaunoji Lietuva“, taip pat tos korporacijos laikraščio redaktorius. Jis yra ir Lietuvos Un-to visų lietuvių studentų Draugovės Atstovybės pirmasis pirmininkas. 1923 m. pradžioje siūnčiant nuo Lietuvos Universiteto studentų delegaciją į Pabaltės Valstybių (Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos) studentų konferenciją Dorpate (Estijoje), p. K. Marčiulionis buvo išrinktas tos delegacijos pirmininku. Dėka jo pastangoms, toje konferencijoje pasisekė sudaryti Pabaltės valstybių studentų sąjungą be Lenkijos studentų, kurie taip pat buvo kviešti ton konferencijon.

Siais metais p. Marčiulionis baigia Universitetą ir jau yra praktikavęs teismo ir administracijos bylose. Nežiūrint didelių asmeninių nuostolių mokslo atžvilgiu, pertrankus tokiu laiku mokslą, jis sutiko būti „Jaunosios Lietuvos“ delegacijos Amerikai pirmininku, sutiko apsiimti tą sunkią misiją, kad pagelbėti mokslo trokštančiams neturtingiems lietuviams studentams, ypač dabar paleidžiamiems iš kariuomenės, kurių vargą jis gerai pažysta, nes pats jį vargo.

IS P. VYTAUTO BANAIČIO BIOGRAFIJOS.

Vytautas Banaitis.

kur lanko gimnaziją bet jau lietuviškąją „Saulės“. 1919 m. lapkričio 6 d., apleidęs gimnazijos 8 kl. suolą, pastojo Lietuvos kariuomenėn savanoriu. Sekančiais metais jau jis lankė Karo Mokyklą, baigė ją lapkričio 17 d. 3-os laidos leitenantu.

Puolant Lietuvą Zeligovskiui Karo Mokykla buvo Vilniuje. Besiartinant lenkams prie jo, Karo Mokyklai buvo pavesta saugoti Vilniaus miestas ir jo evakuacija. Pačiam mieste ir apylinkėse Karo Mokyklos mokiniais nuolat tekdavo arši ir susidurti su lenkų partizanis.

Gimė 1900 metų gegužio 2 d. Sakių apskrityje Sintautų parap. Vaitiekupių kaime. Ligi 6 metų amžiaus augo sodžiuje, vėliaus Kaune. Čia kartu su savo broliais išėjo pradinį mokslą, lankė gimnaziją ligi pat karo. Pirmuosius karo metus praleido tėviškėje, patirdamas visus vokiečių okupacijos priespaudos „malonumus“.

1916 m. pradžioje vel pakliūva Kaunan,

Tapęs Lietuvos Kariuomenės leitenantu, pateko tarnauti į Pirmąjį Savanorių Pulką, kurį organizavo Majoras Skirpa, energingas, pasižymėjęs vienas iš pirmųjų Lietuvos kariuomenės organizatorių ir pulkų vadų.

Vėliau tarnavo 7 pėst. Zemaičių Kunigaikščio Butėgidžio pulke, kuris savo įstabiais žygiais ties Sirvintais sunaikino visą lenkų diviziją, vedamą gener. Makšėckio, pačiam Zeligovskiui besėdint jo štabe ir belaukiant pralaužimo lietuvių fronto ir vėliaus laimingo paėmimo paties Kauno, laikinosios Lietuvos sostinės. Lietuvos kariuomenėje ištarnavo tris su puse metų. Tiek Savanorių Pulke, tiek 7 pulke prisiėjo jam būti ištisą laiką kulkosvaidžių kuopos vadu. Pastaraisiais metais darbovosi prie Generalinio Štabo, Karo Mokslų Skyriuje, Kaune.

1922 m. rudenį išlaikęs kvotimus iš 8 kl. gimnazijos kurso pastojė Lietuvos Universiteto teisių fakultetan.

1923 m. pavasarį, einant įstatymu, tapo atleistas nuo karo tarnybos aukštuosius mokslus eiti ir tęsia mokslą toliau.

P. Vytautas Banaitis yra stud. Korporacijos narys steigėjas, išrinktas valdybon ėjo sekretoriaus pareigas. Praėjusį rudenį Korporacija delegavo jį kartu su stud. Marliūčiūniu Amerikon aukų rinkimo reikalui.

Kanklėmis skambinti p. Vytautas Banaitis išmokęs 1916 m. patekęs Kaunan. Tuo metu Saliamono Banaičio ir Juozo Puškunigio „kanklių tėvo“ pastangomis buvo suruošta kanklių orkestras, kuris pirmą kartą koncertavo Kaune tuo pat metu.

Viešai su kanklėmis p. Vyt. Banaičiui teko pasirodyt Karo Mokykloje per du jos vakaru koncertu.

Vykdamas Amerikon atsivežė su savim ir kankles, kad davus progos mums lietuviams amerikiečiams išgirsti kanklių muziką — seniausią lietuvių kultūros palaiką.

DELEI ATVYKUSIOS LIETUVOS STUDENTU DELEGACIJOS.

Kiekvienais metais amerikiečius aplanko kokie nors "nebuveliai svečiai", kokie nors "atstovai", kokie nors aukų rinkikai, nes jau nuo daugelio metų, kaip ir išpuola, Amerika yra šalis, kur Lietuva sau sėmė demokratiųjų idėjų ir medžiaginės paramos savo valstybės statymui. Tais apsilankymais gerai pasinaudoja dvi pusės: pasinaudojame ir mes patys, nes gauname naujų informacijų apie mūsų Tėvynės gyvenimą, pasinaudoja ir Lietuva, nes pakeliavę čionai svečiai parveža daug naujų idėjų, Lietuvai labai reikalingų. Nors kaip kada aukų rinkikai amerikiečiams jau ir apsibosta, bet nieko nepadarysi — visos Europos tautos savo tokius keliautojus siunčia ir į Ameriką akis atkreipę turi. Mes nesame iš jų išėmimas.

Šiuo laiku sulaukėme visai savotinos rūšies svečių, kokių dar ištikrųjų nebuvo. Mes kalbame apie atvykusią studentų delegaciją, susidedančią iš atstovų nuo Lietuvos Studentų Tautininkų Korporacijos — pp. K. Marčiulionio ir V. Banaičio. Abu Lietuvos universiteto studentai, abu dalyvavę Lietuvos apgynimo karuose, dalyvavę išliuosavime Klaipėdos iš po vokiečių ir francų jungo, abu sužeisti karuose, abu karšti patriotai ir valytojai Lietuvos universiteto nuo žalingų svetimų įtakų, abu iškalbingi. Jie kelias po mūsų kolonijas ir sakys prakalbas, taipgi rinks aukas pastatymui Kaune lietuvių studentų bendrabūčio, kokie pas kiekvieną tautą esti.

Kadangi jie, kaipo jaunos Lietuvos studentai, nėra žmonės priklausanti jokiai partijai, todėl ir mes pasižadėjome jų misiją remti. Daug neišgalėsime, bet remsime kuo galėsime. Brooklyne buvo veikėjų susirinkimėlis, kuriame šie svečiai irgi dalyvavo. Išklausius jų pranešimą, rasta jų misija labai garbinga. Prie šito imta domėn ir jų rekomendacijos laišakai, rašyti tokių žinomų asmenų, kaip Jono Vileišio, Kauno burmistro ir adv. B. K. Balučio, visiems žinomo amerikiečio. Dabar tik ką Amerikon atvykęs naujas Chicagai konsulas, Majoras P. Žadeikis, žodžiu užgyrė jų misiją. Taipgi kun. Tumas rašęs jiems rekomendacijos laiškus į pažangesnius Amerikos kunigus. O profesorius Čepinskis (socialdemokratas) irgi teikęs jiems geriausių linkėjimų. Kas viskas porodo, kad šių studentų misija nėra kokios siauros, bet plačios nacionalės reikšmės.

Lietuvos gyvenimas labai daug ateity prigulės nuo išauklėjimo sveikos ir išmintingos jaunuomenės. Todėl amerikiečiai, kurie šito svarbą supranta, mes tikime, šituos svečius nuoširdžiai visur pasitiks. Jie tarp ko kito suteiks mūsų vientaučiams daug gerų informacijų iš Lietuvos vidurinio gyvenimo, apie ką mums žinių pastaruoju laiku mažai bepareidavo.

(„Vienybės“ vedamasis straipsnis.)

ISTRAUKA IS KUN. A. MILUKO LAISKO—KVIETIMO.

New York, N. Y., Gruodžio 29, 1923.

Gerbiamasis:

Lietuvos Universitetui grumoja pavojus.... nuo žydų. Medicinos fakultete pereiniais metais buvę 75 nuošimčiai žydų, teisių fakultete 30 nuošimčių. Mažas tų žydėlių studentų nuošimtis moka lietuviškai ir, kas blogiausia, mokytis nenori. Didžiumoj būdami žydai pernai mėgino padaryti savo žydišką žargoną oficiale akadimiškųjų draugijų kalba. Tad ar stebėtis reikia, kad nekurie Universiteto prof-soriai skaito savo lekcijas ne lietuvių kalboje?

Lietuvių moksleivių šimtai, kaipo liuosnoriai karininkų (oficierių) pareigas eidami kariuomenėje ar šiaulių eilėse gynė ir gina Lietuvos frontą nuo lenkų arba vadavo Klaipėdą. Faktas yra, teisybė, iki šiol slepiamas nuo Antantos, kad Klaipėdos atvadavime žuvę i 80 jaunuolių ir keli šimtai sužeistų — daugiausia tai moksleiviai, studentai.

Gal ir Tamsta esi girdėjęs apie cinišką tulo Kauno žydų šulo pasigyrimą, kad žydai netolimoje ateityje mokyte Lietuvos muzikų vaikus ir Lietuvių kalbos iš Universiteto katedros.....

Dėlei patriotiško mūsų išmokslintos jaunuomenės pasiryžimo apginti Tėvynę, dėlei neapsakytai didelio pragyvenimo sąlygų sunkumo Kaune, ankšta Lietuvos šiaudastogių kaimų vaikams laikinojoje sostinėje. Apie 500 jaunuolių turi bastytis po užsienių Universitetus.....

Naują pavojų išvydę Lietuvos vyrai (Statėsmen'ai) pasiryžo suvienytomis jėgomis nešti Tėvynei pagelbą. Vargiųjų kaimiečių vaikai negali išlaikyti konkurencijos, ieškant pragyvenimo Kaune, su žydeliais studentais, gausiai visokių žydiškų organizacijų visu kuomi aprūpintais. Vienatinė išėiga pasirodė įkūrimas didelio bendrabučio Kaune lietuviams studentams — namų, kuriuose nors 300 Lietuvos kaimų moksleivių galėtų rasti pastogę, vietulę permiegoti, pavalžyti ir mokintis (Dormitory, Refectory and Reading Rooms).

Zemės Ukio Ministerija, Kr. D., Kun. Krupavičiui ir Starkui pasidarbavus, pavadė Neo Lithuanijai, Lietuvos Tautininkų Studentų organizacijai 3600 kvadratinį metrų plotą. Pažangiečių šulo Yčo žmona (Sliupaitė) paaukojo 1,000 litų, Kun. Vailokaitis irgi 1,000 litu, pasižadėdamas ir toliau šelpti, Liaudininkas valstietis, Kauno burmistras, J. Vileišis atsidėjęs darbavosi dėl tėvumeilių studentų organizacijos ir, pašvenčiant jų statomo namo kampinį akmenį, pasakė patriotišką prakalbą, išrodydamas jų reikalą esant vienu svarbiausių dabartinės dienos Lietuvos reikalų.

Studentų namams pamatai pabaigti ir pirmo augšto sienos jau išstatytos; dėl stokos lėšų darbas sustabdyta, kuriam jau išleista 100,000 litų tėvynėje surinktų aukų. Statymo darbui užbaigti ir bendrabučiu, valgyklai bei skaityklai įtaisyti reik dar 250,000 litų (25,000).

Tą sumą surinkti tėvumeiliai studentai atsiuntė Amerikon pas lietuvius aukų prašyti du įgaliotoju atstovus; pirmininką K. Marčiulionį ir sekretorių leitenantą Vytautą Banaitį.

Neo Lithuanijos lietuvių studentų draugijos tikslas vien kultūrinis — išsilavinti ant naudingų Tėvynei Lie-

tuvai valdininkų, darbininkų. In jokių partijų politika jiems nedera leistis, kolei mokosi. Visi, kurie pritaria obalsiams „Lietuva Lietuviams“, kurie nori apsaugoti Vytauto šalį nuo rusų, lenkų ar žydų kultūros, privalo juos remti.

Kad jaunųjų Lietuvos patriotų, busimųjų netolimoj ateityje valdininkų misija Amerikoje nusisektų, mūs kelių, juos pasitikusių nuo laivo, patarimu reikalinga laikina komisija. Ton komisijon ir Tamsta ėsi prašomas įstoti. Komisijos tikslas nustatyti tėvynmeilių studentų atstovavimo maršrutas, nurodymas asmenų ir tolimesnėse naujokynėse, kurie galėtų jiems padėti atsiekti tikslą. Lietuvos Finansų Ministerijos atstovai Amerikoje — Baltic States Bank — apsiėmė būti aukų priėmimo tarpininkais — depository. Studentų atstovai turi pilniausius įgaliojimus nuo Lietuvos Universiteto ir Lietuvos Valdžios, kuriuos įgaliojimus yra autentikavęs ir Jungtinių Valstybių konsulas Kaune.

Komisijon, kuri diriguos jų žingsnius, mums patarta kviesti gerb. klebonus, daktarus, advokatus ir abelnai profesionalus, taipgi biznieriūs ir veikėjus, kurie turi liuoso laiko suteikti jiems pagelbą. Jei Tameta apsiimate padėti mūsų jaunuoliams, kultūros nešėjams, teiksitės pranešti....

NAUJIEMS SVECIAMS ATVYKUS.

Gruodžio 24 d. atvyko Amerikon Lietuvos Universiteto studentų igaliojiniai: pp. Kazys Marčiulionis ir Vytautas Banaitis. Jie atstovauja Lietuvių Studentų Tautininkų Korporaciją „Neo-Lithuania“, kuri pradėjo statyti Kaune bendrabutį Universiteto studentams lietuviams, kad tuo būdu aprūpinus neturtinguosius studentus tinkamomis gyvenimo sąlygomis. Prie šiandieninės butų stokos Kaune, neturtingųjų lietuvių studentų padėtis yra tiesiog nepakenčiama. Pagaliau, ir visos kitos neturtingųjų studentų gyvenimo sąlygos yra nepakeliamai sunkios.

Sita studentų korporacija sumanė pasistatyti lietuviams studentams tinkamą bendrabutį, kuriame būtų suteikiama nors pakenčiama gyvenimui vieta, būtų suteikiamas pigesne kaina maistas ir rengiama įkurti atatinkamas knygynas, kad kiekvienas bendrabučio gyventojas galėtų juomi naudotis mokelo reikalame. Juk ne kiekvienas studentas išsigali nusipirkti visas mokslui reikalingas knygas, o universiteto knygynu tokiems reikalams beveik negalima naudotis. Tikslas gražus ir reikšmingas ir kartu svarbus Lietuvai, nes juo daugiau tikrų lietuvių patriotų baigs aukštąjį mokslą, juo greičiau Lietuva susilauks skaistesnių gyvenimo dienų.

Sita korporacija jau surinko apie 100,000 litų Lietuvoje ir bendrabutis jau pradėta statyti, bet pritrūkus lėšų darbas turėjo apsisėti. Todėl minėta studentų draugija ir atsiuntė Amerikon savo igaliojinius, kad jie perstatytų Amerikos lietuviams jos užsibriežtus tikslus ir parinktą medžiaginę paramą pradėtam darbui baigti.

...Todel pasitikime, kad S. L. A. nariai ir kuopos parems šitų naujų svečių misiją sulig savo geriausių išgalių kaip darbu, taip ir medžiaginiai. Mes visuomet buvome ir ateityje būsime mokslo ir apšvietos rėmėjais. Ypač žinodami tą faktą, kad Lietuva, kaip ir kiekviera pasaulio valstybė, negali gyventi be aukštuosius mokslus baigusių žmonių, todėl ir šitų naujų svečių studentų misiją matome svarbia ir remtina. Ta jų misija yra svarbi dar ir tuomi, kad jie įkurdami studentams tinkamai aprūpintą bendrabutį, duos galimybes ir iš biednuomenės kilusiam jaunimui aukštąjį mokslą baigti. Ir tankiausiai tyriausias ir prakilniausias sielas randame vien tik biednuomenės krūtinėse, ir tik iš biednuomenės, iš po šiaudinio stogo kilusi inteligentija sukurs laimingą Lietuvos žmonėms gyvenimą. („Tėvynė“, 1924).

Sausio 1 d. pradžioj šių Naujų Metų Philadelphiečiai surengė iškilmingą bankietą, su prakalbomis ir šokiais paminėjimui 15-os metų sukaktuvių Lietuvių Tautiško Namo, vardu Lithuanian Music Hall...

In tą bankietą atsilankė jaunuoliai studentai iš Lietuvos Universiteto, Kaune; Kazys Marčiulionis ir leit. Vytautas Banaitis.

Sausio 6 d. tuodu studentu kalbėjo kun. J. Kaulakio globojamos bažnyčios parapijinėje salėje, aukų surinko 186 dolerius. Pirm to jie buvo kalbėję Maspeth'e, kun. Miluko, Brooklyne kunigų Remeikos ir Pauliuko bažnytinėse salėse. Prakalbose stud. Marčiulionis daugiausiai kalbėdavo apie Lietuvos studentų reikalus, o studentas Banaitis aiškindavo apie mūsų senovės kankles, teipgi skambino ant kanklių lietuviškas melodijas.

Iš viso aukų Neo-Lithuanijos namui lig šiol surinkta Amerikoje 1,800 dol.

„GANYTOJAS“, APIE „NEO LITHUANIOS“ STUDENTU ORGANA.

„Ganytojo“, Zemaičių ir Seinų vyskupijų oficialiniame organe, N. 10, 1923 pusl. 293—294 skaitome: „J a u n o j i L i e t u v a“, Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacijos „Neo-Lithuania“ neperiodinis laikraštis. Kaunas 1. num. 20 pusl. in folio.

Vieni miršta, kiti gema: toks jau ir laikraščių, kaip ir žmonių, likimas. Tat gimė dar kūdikis, mūsų jaunuolių, mūsų studentų tautininkų organas, kuris visais žvilgsniais tinkamai pasivadino „Jaunoji Lietuva“. 1 numerį randame sekančius dalykus: Mūsų Didvyriams (gana stiprios Maironio eilės), Redakcijos „Neo-Lithuania“ istorija, Tauta ir jos vadai (V. Gustainio), Praskiedimai (talentingi Vaižganto vaizdelai-atsiminimai iš jo mokslo metų), Studentai tautininkai ir Lietuvos Universitetas (S. P-gis), Mūsų namas (K. Marčiulionis mat korporacija rengias pasistatyti savo namus), Liet. Stud. Taut. Korporacijos įstatai, Korporacijos statuto ištranka etc. smulkmėnos.

Pirmą naujo laikraščio numerį į rankas imant, labiausiai įdomu, kokia to laikraščio dvasinė fizionomija. Kadangi šis naujasis laikraštis yra minėtosios studentų korporacijos organas ir kadangi jinais šitame numeryje plačiai ir aiškiai sakos, kas esanti, tai iš šito numerio galim numanyti, ir koks bus laikraštis, ir kas tai yra do žmonės tie mūsų Studentai Tautininkai. Tuo šis numeris ir yra ypač įdomus. Apie Studentų Tautininkų Korporacijos deklaraciją esame jau Ganytojuje kalbėję ir šį-tą papsikę. Džiaugdamies, pastebėjome, jog nūnai paskelbtoje deklaracijoje kaip tik išmesta keletas neatsargių pasakymų apie krikščionių doros mokslą, kuriuos ir buvom pamerkę.

Manome, jog ta Korporacija, žadančioji traukti savep visus tautininkus studentus, žadančioji rengtis į kultūrinį Lietuvos darbą ir veikti, prisilaikydama k r i k š č i o n i ų d o r o s, neiti prieš Bažnyčią, nebūti partyvine, kovoti kultūringai, galės atlikti Lietuvoje labai naudingą darbą."

LIETUVOS PILIECIU IR STUDENTU VARGAI DEL ŽYDU. (Iš „Laisvos Lietuvos Atlankytų“ žiur. 1923 m. „Zvaigždė“, N. 8, psl. 16 ir 17.)

„.....Nepaisant to, kad Lietuva žydus priėmė plačiausiu glėbiu, priglaudė, padarė juos faktinai mūs valdovais. — jie ne tik nepadėjo, galėdami, mums išsirūpinti didžiųjų valstybių pripažinimą, bet kliudė. Invedus lietuvių valiutą, žydai stengėsi visomis įmonėmis ją sutrempti — vokiečių naudai ir savo didesniai gešeftui. Kada vokiečių markė stambiais, nelygiais šuoliais ėmė riedėti pakalnėn — žydai spekuliantai papirkinėdavo mūs telefonų centralines, kad lietuvių bankai ir lietuviai pirkliai negalėtų laiku sužiuot markės kurso, kol anie prisipirks pigiausiomis kainomis prekiu. Ir teip būdavo labai dažnai, kad Ukio, Prekybos ir Pramonės, Emisijos bankai sužinodavo dienos kursą keliom valandom ar net visu pusdieniu vėliau už žydus.

Stai, kaip Izraelio vaikai atsimokėdavo mūs gailaširdei tėvynei už šiltą prieglaudą, sočias vaišes, paternalę globą ir suteiktas jiems didesnes privilegijas negu tikriems lietuviams.

Tokiose aplinkybėse — lietuviams ne lengva nūnai gyventi savo šaly. Ukininkai dejuoja, nepakeldami jiems užkrautų mokesčių, neturėdami litų. Valdininkai, miestiečiai — badauja, skursta dėl nenormalės brangenybės reikalingausių daiktų, kuriems besažiningi svetimi vaizboriai, niekeno nekontroliuojami, kas kart vis augštesnes kainas nustato.

Lietuvos studentai apleidžia savo universitetą, kur bolševikuoja žydai, be jokios atsakomybės, mindžioja lietuvių tautybę. Jau suvirš penki šimtai lietuvių jaunimo nūnai mokinasi užsienių universitetuose, kuomet mūs augščiausiojoj mokslo įstaigoj šeimininkauja žydai su bolševikais.”

LIETUVIŲ MOKSLEIVIŲ MISIJA DEL BENDRABŪCIO.

Atvyko Amerikon su visai nauju tikslu pora jaunų vyrų — tai Lietuvos Universiteto studentai, „Neo-Lithuania“ korporacijos nariai, kurie nori gauti amerikiečiuose paramos pastatymui prie Universiteto mokiniams gyventi bendrabučio.

Tiedu atstovai — K. Marčiulionis ir V. Banaitis — važinės po kolonijas su prakalbomis ir rinkos aukas. Jiems reikia tik \$25,000. Jie savo kelionėje po mūsų kolonijas matys daugiau negu 25,000 lietuvių. Tik po dolaruką kožnas — ir užteks to tikslo pasiekimui. Nebūkit šykštus reikalingiems tikslams, nes šiaip niekams išleidžiam didesles sumas pinigų. („Dirva“).

ZYMESNI L. T. STUDENTŲ GERADARIAI LIETUVOJE (pasak dienraštį „Lietuva“).

Dienraščio „Lietuvos“ N. 275, 1923 m. randame Studentų Korporacijos „Neo-Lithuania“ valdybos padėką žymesniems aukotojams tėvynėje. Pirmausiai studentai dėkoja prof. (kunigui) V. Jurgučiiui, Emisijos Banko valdytojui, toliaus — Lietuvos Prekybos ir Pramonės Bankui, Miesto Valdybai ir kun Juozui Vailokaičiui. (Sis paskutinysai paaukojės 1000 litų).

Ruffles

MOTERIMS IR MERGINOMS!

Gal jūs turit Geltonus plaukus! O gal jūs plaukai yra juodi! Ar Kaštaniniai Rudi, ar Aukšinės parvos; Rausvi plaukai ar Visiš-kai Raudoni! Vienok nežiurint kokios spalvos jie nebūtų, neleisk pleiskanoms sunaikinti jų gražumo!

Ruffles atliks tai, jei jūs tik laiks nuo laiko juos naudosite. Nežiurint ar jūs savo plaukus dar tebedėvot supintus į kasi, ar susuktus į mazgą, ar gal jau esat trumpai nusikirę, vienok jūs netu-lite daleisti, kad nešvarios, iškirę pėiskanos sugadytų jūsų išvaiz-dą! Jums nreikės kentėti nemazumo dėl ei niežėjimo ir besilupimo galvos odos, jei naudosite **Ruffles**.

Netikėkit mūsų žo'žini. Nystipirkit 65c. bonką ir pačios per-sitikrinkite, kad **Ruffles** yra mirtinu priešu pleiskanų ir ke'ėjų pa-puikiansiu plakų toniku, kokį tik kada esate naudoję! Galima gauti aptiekose.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

nėra nacionalizmas, mes kategoringai pareiškiame. Savo tautos kultūrinis kėlimas mums rūpi, o ne svetimų tautų, tiek gyvenančių mūsų Respublikoje, tiek už jos sienų skriaudimas; mums rūpi mūsų kultūrinių gėrybių ugdymas ir branginimas, bet ne visokių „lietuviškų“ antikultūrinių apsiereiškimų gyrimas ir palaikymas. Nepripažįstame ir rasinio antisemitizmo. Mūsų Respublikos piliečiai žydai, kurie objektingai bešaliai dirbs mūsų šalies ekonominės gerovės kėlimui ir neniekins mūsų pastangų — tie bus laikomi mūsų draugais. In jų kultūrinio gyvenimo savybes mes taip pat žiūrėsime visai objektingai, bešaliai. Bet kurie stotų skersai kelio mūsų varomam darbui, — vistiek, ar tai bus žydai, ar kitokie svetिताučiai, ar, pagaliau, patys lietuviai, — su visais, be tautinių ir rasinių skirtumų vienaip kovosime...

Savo įstatuose pareiškiame, kad stovime ant k r i k š č i o n i ų d o r o s p a g r i n d o.

Kaip jau pabrėžėme, vyriausis mus jungiąs principas yra tautybės idėja. Krikščionybė šiai mūsų pagrindiniai idėjai visai nepriešinga, — ji pati dar tautybę praktikoje palaiko. O palaiko savo kilniu doros mokslu. Juk šale krikščionių dar yra įvairių kitų doros mokelių. Jei imtume spekuliuoti įvairių filosofijų sistemų įrodinėjimais, tai gal prieitume prie doros reliatingumo. Bet ne tame dalykas: plačios mūsų tautos masės, kaip ir visa žmonija, be doros, paremtos religiniu mokslu, visai iškriktų. Toks yra ne vienu mūsų gilus įsitikinimas, — ji skelbia ir įžymūs moderni filosofai bei sociologai. Mūsų liaudžiai reikalinga dora, nekokia naujai išsvajota, bet krikščionių mokslu paremta. Liaudis jos savo daugumoje ir laikosi. „Liaudis be tikėjimo — tai kiauras maišas“, kaip vienas garsus vokiečių profesorius — liberalas išreiškė.

Todel mes, Tautininkai, ir stovime ant krikščionių doros pagrindu. Mes manome, kad krikščioninė dora geriausia padės kelti mūsų tautos dvasinę kultūrą. Aišku, kad prieš jos skelbėją — Bažnyčią mes kaipo organizacija niekad neisime.

IS LIETUVIU STUDENTU DRAUGIJOS „JAUNCJĖ LIETUVA" DEKLARACIJOS.

Ateitis yra kiekvieno jauno žmogaus gyvenimo viltis. Ateitis dar labiau yra tautos gyvenimo tikslas ir viltis. Čia ateitį galima sulyginti su amžinumu; kas neišnyks, tas turi ateiti, tas liks amžinas! Čia mes susirinke, kaip „atbudusios tėvynės sūnūs didžią praeitį atmename". Atmename praeitį, bet nekalbėsime apie ją: iš jos mes tik stiprybės sėmsime. Mes dar jauni žmonės, — mums ateitis daugiau rūpi. Lygiai mums rūpi ir ateities pagrindas — dabartis. Bet pirmiausia, kas mes esame? Žinoma, studentai, akademikai. Tik ne vien studentai. Esame piliečiai. Ir ne vien Lietuvos respublikos piliečiai, — esame lituvių tautos vaikai...

Kultūros pagrindas yra gerai išbujojęs mokslas ir jo viena sąlyga — moralinė ir medžiaginė tautos gerovė. Be mokslo negali būti jokios kalbos apie kultūrinę gerovę. Mokslo ir visokios kultūrinės gerovės nešėjai neginčijamai pirmoje eilėje yra inteligentai. Be tinkamos aukštumos savos inteligentijos nei viena tauta negali svajoti apie laisvę ir šviesią ateitį...

Visai teisingai visuomenė protauja, laukdama sau vadų iš inteligentijos tarpo. Inteligentijos pagrindas — moksleivija, ypatingai aukštųjų mokyklų studentai. Studentai yra kandidatai į visuomeninio, kultūrinio ir politinio gyvenimo vadus. Tie kandidatai privalo jau kandidatais būdami prie savo uždavinių rengtis. Aukštoji mokykla lavina mūsų protą, teikia gyvenimui reikalingą žinią, bet pati viena ji negali visų mūsų reikalų ap rūpinti....

Pas mus įprasta manyti, kad tautininkas, tai jau tuo pačiu yra nacionalistas, šovinistas, antisemitas ir t. t. Čia mes aiškiai pabrėžiame, kad nacionalizmą, šovinizmą, antisemitizmą laikome kaip tik ne mažais mūsų idėjos priešais ir jų kaip tokių išstolo lenkiamės. T a u t y b e

“AUŠROS” 40 METŲ SUKAKTUVĖSE

(Atspauda iš “Žvaigždės”)

**Štai tu, anot “Tėvynės” ir “Draugo”
istorinių knygų Pirmosios Dalies įtalpa:**

1) “Aušros” įkurėjas apie vysk. A. Baranauską. To paties — 2) “Aušros” genezis. 3) Aušrininkai rašytojai, pasak šliupą ir Totoraitį. 4) Turčiniškio eilės “Aušrininkams”. 5) (J. Pranaičiūtė Apie prof. Volterį. 6) Prof. Volteris “Aušros” 40 metų sukaktuvių paminėjimui. 7) Pirmojo “Aušros” numerio ir kitų žymesnių — viso 40 puslapių fotografijos. 8) “Musų Karionių Metų” skyriuje laišakai: Dr. J. Basanavičiaus, Dr. J. Gaidžio ir S. Kušelevskio ir Dr. V. Kudirkos. Vieno Dr. Basanavičiaus laiško fotografiška fascimile (4 puslapiai). Paveikslai I-je dalyje: Namai, kur S. Daukantas gimė, Dr. Basanavičiaus namai Bulgarijoje. Dr. Basanavičius—1893 m. Vysk. A. Baranauskas, Broliai Juškevičiai: kun. Antanas ir prof. Jonas; A. J. Višteliauskas, Dr. J. Šliupas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus; Jubilėjinis Aušrininkų paveikslas: inž. Petras Vileišis, P. Matulionis, Dr. J. Bulota, V. Palukaitis, prel. K. Prapuolenis, J. Jablonskis, Dr. J. Basanavičius, A. Jakštas, Al. Fromas-Gužutis, kun. J. Lideikis-Mažutis, K. Sakalauskas-Vanagaitis, J. Mačys-Kėkštas, Pr. Vaičaitis, prof. K. Jaunis, Petras Kriaučiunas, Peterburgo lietuvių grupėje, kun. S. Gimžauskas, prof. S. Volteris, M. Davaina Silvestravičius-Wewersys-žaltys, prel. J. Maciulevičius-Maironis, Dr. P. Pietaris, Dr. J. Šliupas, Gerutis-kun. Balvočius, J. Adomaitis-Šernas, Dr. V. Kudirka, Vaižgantas-Tumas, Kmitas-kun. K. Urbanavičius, kun. A. Jusaitis ir Saulės kursų įkurėjas — prel. A. Olšauskas.

KAINA UŽ ABU TOMU DU DOLARIU.

**Tos knygos gaunamos lietuviškų laikračių
redakcijose ir knygynuose arba pas**

**A. MILUKAS & CO.,
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.**

ŽVAIGŽDĖS' KNYGYNE GAUNAMOS KNYGOS

"IŠ KELIONĖS PO EUROPAŲ IR AZIJĄ"

Parašė PRANAICIŪ JULĖ

TA KNYGA YRA TAI DIDŽIAUSIAS
SAVO RUŠIES VEIKALAS

Parašyta „Žvaigždės“ redaktorės, J. Pranaičiūtės. Knyga turi apie 380 puslapių ir papuošta 162 iliustracijomis (pa-veiksiais).

Įdomūs toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, papuošti daugeliu iliustracijų.

Bet indomiausias, beabejo, yra aprašymai įspūdžiu iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomūs aprašymai Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.

Kaina ..... 2 dol.

Audeklo apdarais 2.25

Skuros apdarais su paaukuotais kraštais 3.50

„ŽVAIGŽDĖS“

3654 RICHMOND ST.,

PHILADELPHIA, PA.

„Žvaigždės“ seni skaitytojai!

Padėkit mums praplatinti „Žvaigždės“ žurnalą – mėnesinę, informacijų pilną knygą.

Metams prenumerata 2 dol.

Hell Phone Oregon 8995 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvės Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.

.. 2 .. 4 P. M.

.. 7 .. 8 P. M.

Nedėliomis .. 10 .. 8 P. M.

Telephone Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir Chirurgas

3119 Richmond Str., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 į ryto,
nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
nedėliodis nuo 11 iki 2 ir nuo 6
iki 9.

**PLAČIAI PAGARSĖJĘS
LIMMENTAS**

Naudojamas nuo dietariškos sąnarių ir mūšelių.

Nuo skausmų krūtinėje ir pečiuose. Kuomet reumatizmas. Lūgų mūšeliai sutraukia į mazgą.

Nuraminimai sklandūs, darantys neuraisgijos sąnarių.

Nuo šnarinimų ir mūšelių.

Nuo dirvelių ir skausmų.

Patriškis įsomi — Pravya skausmų.

4-1/2

Vienamet biljete buska 10 vada —

kaipmet negali štati, kiti, 10

jums bus rikiškis.

50c ir 70c už becaj aptikis.

F. AD. RICHTER & CO.

104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Prisiųskit prenume-
ratą už „Žvaigždę“.

NUBAUSTAS!

ŠIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupnio.

BAMBINO

Ing. S. V. Pat. Būrė.

Matai ką jis daro!

Palauk, kuomet jį sugaus motina!

Motinos, nebauskite savo vaikų neturėji-
mu Bambino po tanku, kuomet jie to rei-
k šingi. Jei jie išvemia dalį savo maisto,
turi vidurių diegimą, išpušimą, viduriu-
vimą — drokite įems Bambino be jokio

atidėlioimo. Tie nemaloniai simptomai pranyks
taip greitai, kaip greičiai jų sistema perims šitas ne-
pavojingas, pasekmingas vidurių palūpusuotojas.

Kaina 35c.
aptiekose

KUDISIAI MEGSTA JI! JIE NET PRAŠO DAUGIAUSI!

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., BROOKLYN, N. Y.